

KAIP PASIRINKTI GLOBOS NAMUS PAGYVENUSIEMS ŽMONĖMS

Būtinybė svarstyti galimybę apgyvendinti savo pagyvenusius tėvus ar kitus giminaičius globos namuose – skausminga, tačiau dažnai užklumpanti problema. Deja, dėl spartaus gyvenimo tempo, nepabaigiamų kasdienybės rūpesčių daugelis mūsų neturi galimybės skirti pakankamai laiko nuolatinės globos dėl pablogėjusios sveikatos reikalaujantiems tėvams. Apgyvendinti juos globos įstaigoje, kur siūloma profesionali priežiūra ir geros gyvenimo sąlygos be jokių rūpesčių, kitų pagyvenusių žmonių draugijoje, atrodo - ir neretai iš tiesų yra, geriausias sprendimas. Tačiau pasirinkti patikimą, gerą globos įstaigą – ne taip paprasta, nepaisant didžiulės pasiūlos.

Į ką vertėtų atkreipti dėmesį? Amerikos Pensininkų Asociacija (American Association of Retired Persons arba AARP) rekomenduoja pasinaudoti specialiu socialinių įstaigų, esančių Jūsų mieste, paslaugomis (priklausančių Department of Aging ar tiesiog dirbančių su pagyvenusiais žmonėmis). Taip pat galima skambinti nemokamu telefonu Eldercare Locator tarnybai (1-800-677-1116), kuri suteiks informaciją apie netoliese esančių įstaigų, galinčių Jums duoti globos namų, kuriomis galėtumėte pasidomėti, sąrašą. Dauguma tokių įstaigų Jums negalės tiesiogiai rekomenduoti vieno ar kito globos namų, tačiau, kita vertus, privalės atsakyti į konkrečius klausimus apie administravimą, klientų skaičių, paslaugas, teikiamas kiekvienuose namuose ir pan. Kai turėsite globos namų sąrašą ir kiek susiaurinsite savo paiešką pagal jau gautus duomenis, galite pradėti planuoti vizitus į Jus sudominusias įstaigas.

Nebloga mintis - ieškoti globos namų netoli nuo savo gyvenamosios vietos. Tiek tam, kad galėtumėte patys dažniau lankyti ten gyvenančius giminaičius, tiek – dėl to, kad Jūsų “artumas” gali smarkiai nulemti globos kokybę. Globos namų personalas, žinodamas, kad gyvenate netoliese ir galite bet kada pasirodyti tarpduryje, nenorės rizikuoti sulaukti skundų, todėl, ko gero, skirs šiek tiek daugiau papildomo dėmesio globojamiems Jūsų giminaičiams.

Pirmąją vizitą į Jus sudominusias globos namus geriausia paversti spontanišku – nesitarkite dėl susitikimo, o tiesiog užsukite kurią dieną ir, suradę administratorių, paprašykite aprodyti įstaigą. Taip galėsite susidaryti tikslesnį įspūdį, kaip toje įstaigoje dirbama ir gyvenama. Būtinai pasidomėkite, koks yra personalo ir globotinių santykis (kiek žmonių aptarnauja vienas slaugas/-ė), galite netgi paprašyti personalo darbo tvarkaraščių. Nėra ko nei sakyti, blogai, jei net koridoriuose tyro negeras kvapas, jei išsisukinėjama atsakant į Jūsų klausimus ar miglotai kalbama apie “visišką pastato restauraciją (personalo reorganizaciją, įvairius kitus pagerinimus) artimiausiu metu”. Jei galite, apžiūrėkite pastato langus bei kampus tarp sienų, kadangi iš ten susikaupusių dulkių ir šiukšlių išsyk pamatysite, jei įstaigoje nėra tinkamai valomos patalpos. Užeikite į tualetą (kad ir skirtą tik lankytojams) – pažiūrėkite, ar ten švaru, tačiau svarbiausia – ar yra karštas vanduo, kadangi jo trūkumu globos namuose skundžiamasi itin dažnai.

Atkreipkite dėmesį, kur matote globos namų gyventojus – jei matote juos lauke ar bendro naudojimo patalpose - taip ir turėtų būti. Tačiau jei Jums leidžiama stebėti, kaip globotiniai perrenginėjami, prausiami ir panašiai, reiškia, jog tuose globos namuose nėra itin vertinamas jų gyventojų orumas ir privatumas. Taip pat pasidomėkite, kiek ir kokių Jūsų lankomoje įstaigoje naudojama tramdomųjų priemonių (specialių vežimėlių, liemenių, verčiančių sėdėti tiesiai ar kitų įtaisų, varžančių judėjimo laisvę).

Paprašykite užėiti į virtuvę, kur gaminamas maistas gyventojams – nesidrovėkite netgi paprašyti paragauti gaminamų patiekalų, nes nei viena save gerbianti ir neturinti ko slėpti įstaiga tikrai neatsisakys patenkinti Jūsų prašymo, o gal netgi ir pakvies Jus papietauti drauge su globotiniais. Kaip ir visur kitur, atkreipkite dėmesį į švarą, taip pat – kaip saugomi maisto produktai, kaip gaminama. Paklauskite, ar yra globos namuose bent vienas specialistas,

nustatantis dietinį maitinimą bei sekantis, kad globotiniams nebūtų pateikiamas jiems netinkamas maistas. Ar, nustatant maitinimą, dėmesys kreipiamas tik į globotinių alergijas bei sveikatos būklę, ar ir į tai, kokie produktai ar valgiai jiems patinka ir nepatinka? Pagaliau, pasidomėkite, ar yra pakankamai geriamo vandens ir ar jis visuomet pasiekiamas visiems gyventojams (ar nereikia eiti per visą pastatą jo atsinešti, ar jis visuomet šviežias ir pan.).

Paprašykite globos namų administratoriaus pateikti Jums keleto pastarųjų metų inspekcijų dokumentus (State Inspection, forma 2567). Joje turėtų būti išvardinti visi rasti pažeidimai. Tikimybė, kad nebus užregistruota jokių pažeidimų, be abejo, menka, netgi ir tvarkingai dirbančiose įstaigose, - tačiau bent jau galėsite įvertinti, kokio lygio ir kiek pažeidimų būta bei pasitikslinti, kas buvo padaryta, siekiant ištaisyti padėtį.

Jei visa, kas iki šio išvardinta, Jums paliko neblogą įspūdį, prieš apsisprendžiant būtų dar pravartu pasidomėti, ar globos įstaigoje egzistuoja vadinamieji gyventojų ir/ar šeimų komitetai, kurių funkcija paprastai yra užtikrinti tinkamas gyvenimo globos namuose sąlygas, bendradarbiaujant su įstaigos administracija. Sužinoję, kur ir kada vyksta šių komitetų susirinkimai, sudalyvaukite bent viename iš jų – taip galėsite geriau suvokti, kas iš tiesų dedasi toje įstaigoje ir gausite iš tiesų atvirus atsakymus į visus klausimus.

Žmonės, ketinantys apgyvendinti savo artimuosius globos namuose, neretai susiduria su laiko trūkumu, kuris trukdo padaryti tinkamą pasirinkimą. Jei būsimas globotinis (-ė) į globos namus perkeliamas tiesiai iš ligoninės (kas nutinka gana dažnai) ir turi Medicare draudimą, Jūs, norėdami laimėti šiek tiek laiko, turėsite pateikti apeliaciją (“appeal the discharge”), kuri neleistų dar bent porą dienų jo išrašyti iš ligoninės. Per tą laiką stenkitės maksimaliai išnaudoti visas galimybes, įskaitant ligoninės personalo, savo pažįstamų patarimus, profesionalių agentūrų pagalbą, atsiliepiamus Internetu - viską, kas padėtų Jums apsispręsti išrenkant geriausią galimybę. Ir nepamirškite, prieš apsispręsdami galutinai, atsiklausti paties būsimo globotinio (-ės), ko jis (ji) norėtų ir kaip geriausia būtų patenkinti jo (jos) poreikius.

Kita problema, kurią būsite priversti svarstyti prieš perkelti artimą žmogų į globos namus, yra finansai. Apie tai, kokį vaidmenį globos namų paslaugų apmokėjime atlieka valstybinės Medicare ir Medicaid programos, skaitykite sekantį kartą.

**Pagal AARP ir amerikiečių žiniasklaidos medžiagą parengė
Vaida Maleckaitė**